

1 oktober 2023

Debora en Barak

Rechters 4

Thema: God geeft Israël een redder

Doel

De kinderen leren dat een rechter het volk bevrijdt van de vijand en het volk terugleidt naar de HEER.

Toelichting

Rechters zijn bij Israël niet mensen die alleen rechtspreken. Ze treden op als leiders van het volk in tijden van nood. Die nood is vaak een straf voor de zonde van Gods volk. Ze doen wat slecht is in de ogen van de HEER en worden daarom (als straf van God) onderdrukt door een vijandig volk. Vandaag zien we wat Debora en Barak mogen doen voor God. Ze strijden tegen de Kanaänieten en jagen hen het land uit. Hun generaal Sisera wordt gedood door een dappere vrouw. Zo wint God en wordt Israël bevrijd.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Iedereen moet helpen!

Richtlijnen: Op school moet je leren, maar mag je soms ook lekker spelen. Maar als de bel gaat moet de klas netjes zijn. Dus dan zegt de juf: we gaan opruimen, allemaal even meehelpen, dan is het snel klaar. Zullen we het samen doen? Alle kinderen pakken hun kleurpotloden, auto's of spelletje en leggen het in de kasten.

In het bijbelverhaal van vandaag gebeurt hetzelfde. Het volk Israël heeft het moeilijk. De koning van Kanaän komt steeds met zijn leger. God wil de Israëlieten bevrijden en weer gelukkig maken. Maar iedereen moet Hem helpen.

Debora is profetes. Zij geeft Gods opdrachten door aan Barak: Israël moet weer vrij zijn. Barak zoekt goede soldaten voor zijn leger en vecht dapper tegen de Kanaänieten. Hun aanvoerder ontsnapt en vraagt aan Jaël of hij zich in haar tent mag verstoppen. Als hij in slaap valt, doodt ze hem en roept ze Barak. Iedereen doet mee en heel Israël is weer vrij.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: God redt Israël met zijn knechten

Richtlijnen: De baas van een bedrijf doet niet alles zelf. Een secretaresse zorgt voor de post, de telefoon en de agenda, een ander maakt de rekeningen. Technici bedienen en controleren de machines. Weer andere mensen vervoeren de spullen in vrachtwagens. Iedereen heeft zijn eigen taak in het bedrijf. En samen doen ze alles dat moet gebeuren. De directeur is de baas; iedereen moet doen wat hij zegt. Maar iedereen is voor zijn eigen stukje werk verantwoordelijk en dus belangrijk.

Israël zit in de problemen. Door eigen schuld, want ze doen wat God niet wil. De Kanaänieten zijn met hun koning Jabin, generaal Sisera en zijn leger gekomen en zijn nu al twintig jaar de baas. De Israëlieten vragen hulp aan God en Hij luistert naar hen. God wil zijn volk redden en in dat plan heeft iedereen een taak. Debora geeft als profetes Gods woorden door en vraagt Barak als aanvoerder van het leger en rechter van Israël. Baraks soldaten vechten. En tenslotte doodt een gewone vrouw generaal Sisera die even bij haar kwam uitrusten. Iedereen doet wat hij of zij moet doen in het plan van God. En Israël is weer vrij!

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: In dienst van God

Richtlijnen: In het boek Rechters klinkt steeds: 'De Israëlieten deden wat slecht is in de ogen van de HEER... Daarom leverde de HEER hen uit aan...Zij heersten met harde hand... Daarom riepen de Israëlieten de HEER om hulp'. God moet hen redden, maar wil Hij dat ook steeds? Ja, iedere keer zoekt God een rechter, een aanvoerder die Israël bevrijdt en terugbrengt bij het geloof in Hem.

Een rechter toont Gods goedheid. Hij maakt Gods liefde en geduld zichtbaar. Wij bewonderen Debora om haar profetische oproep naar Barak. Deze voert het leger goed aan en wint het gevecht. Jaël is slim door gastvrijheid te bieden aan Sisera en hem vervolgens uit te schakelen. Maar het is God die de Kanaänieten de nederlaag toebrengt (vs. 23). De mensen staan in zijn dienst.

De vraag aan jou: ben jij beschikbaar voor God? Sta je voor Hem klaar met wat jij hebt en vooral met wie je bent en wat je kunt? Wat is dat bij jou? In woorden en daden een dienaar van God zijn, dat kan iedereen. En God kan iedereen gebruiken!

Extra Bijbelgedeelte: Johannes 4:35-38

(Jezus zegt dat er veel mensen zijn die in Hem kunnen gaan geloven. Er zijn dus veel arbeiders nodig om het Evangelie te laten horen en zien.)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte

Het bijbelboek Rechters gaat over de onrustige tijd tussen de intocht van het volk Israël in het beloofde land en de instelling van het koningschap (Saul, David, Salomo ...). Voor een historische tijdsbepaling kun je denken aan de tijd tussen 1200 en 1000 voor Christus. Jozua, die het volk in het beloofde land heeft gebracht, is gestorven, Er is nu geen leider als Mozes of Jozua meer. De stammen van Israël gaan – los van elkaar – min of meer hun eigen gang. Ondertussen worden ze bedreigd door vijanden als de Kanaänieten en de Midjanieten. En de grootste bedreiging is de afval van het geloof in de HEER, die hun dit land en hun identiteit als volk van God heeft geschonken. De Kanaänitische afgodendienst is verleidelijk. Het geloof in Baäl en Asjera belooft concrete vruchtbaarheid: goede oogsten, nageslacht en welvaart. Met zo'n geloof heb je iets in handen! Het is een verleiding in alle tijden!

Hoe dan op de goede weg te blijven? God geeft zijn volk daartoe 'rechters'. Dit zijn niet alleen spectaculaire krachtfiguren die vijanden verslaan (Gideon, Jefta, Simson). Het zijn allereerst rechtsprekende raadslieden, naar wie de Israëlieten toekwamen om problemen voor te leggen en geschillen te beslechten. Zo hield de rechter Debora zitting onder een naar haar genoemde boom (vers 5).

Kenmerkend voor het boek Rechters is het steeds terugkerende refrein. We vinden het ook in Rechters 4. Na de dood van een vorige rechter doen de Israëlieten wat slecht is in de ogen van de HEER (vers 1). Het gevolg is dat God hen overlaat aan de macht van een vijand (de Kanaäniet Jabin uit de vestingstad Hasor, vers 2). Na een periode van onderdrukking roepen de Israëlieten tot de HEER (vers 3). De HEER luistert naar de smeebeden van het volk en geeft via een nieuwe rechter bevrijding en een periode van rust (vers 4 e.v.)

Bijzonder in Rechters 4 is dat het bevrijdende rechterschap over twee personen is verdeeld. De eigenlijke rechter is Debora, een wijze vrouw tot wie God spreekt. Ze wordt zelfs profetes genoemd (vers 4). De rol van de vrouwen (Debora en later Jaël) in dit verhaal kan nauwelijks worden overschat. Terwijl de mannen (Barak) het laten afweten, zijn de vrouwen (Debora en Jaël) de (geloofs)helden in deze geschiedenis.

Hoewel Barak de legerleider is, functioneert Debora in vers 6 als eigenlijke bevelhebber. Dat doet ze in Gods naam. Het is Gods gebod om met tienduizend man op te trekken naar de berg Tabor. De vermelding van de stammen Zebulon en Naftali geeft mede aan in welke streek (het noordwesten, kuststrook en bergland van Galilea) deze geschiedenis zich afspeelt. God zelf (vers 7: 2x 'Ik' = de HEER) zal het leger van Jabins commandant Sisera aan Barak uitleveren.

Let er op hoe het initiatief bij de HEER zelf ligt. Hij strijdt voor zijn volk, Hij verhoort hun gebed en geeft – ondanks hun dwalingen – bevrijding en een nieuw begin. Dat maakt dit ogenschijnlijk vooral gewelddadige verhaal tot een echt geloofsverhaal. En aan geloof ontbreekt het Barak. Zijn naam betekent 'bliksem'. Dat klinkt stoer, maar zijn houding is heel wankel. Hij durft alleen als Debora meegaat (vers 8). Zijn de 900 ijzeren strijdwagens (vers 3) en de getrainde soldaten van Sisera hem te machtig? Debora stemt toe, maar ze leert Barak ook een les. Zijn (mannelijke?) trots zal een flinke knauw krijgen. Niet hij wordt de menselijke held van het verhaal, dat zal opnieuw een vrouw zijn (vers 9).

Vanaf vers 10 komt het slagveld in beeld. De oude manier van oorlogsvoering (tienduizend man voetvolk) tegen modern wapentuig (900 ijzeren strijdwagens). De door Debora aangewezen positie voor Baraks leger lijkt wel slim gekozen. Vanaf de hoger gelegen berg Tabor gaan ze op Sisera's strijdmacht af. Die bevindt zich in de vochtige (moerassige?) vallei bij de beek Kison. Zakten de strijdwagens weg in de drasse grond? Was dat (mede) de reden voor de paniek in Sisera's leger? In de verzen 14 en 15 valt alle nadruk op de HEER, die voor Barak en zijn mannen uitgaat en paniek zaait onder de man-schappen van Sisera. Een verpletterende nederlaag (ze sneuvelen allemaal) is het gevolg.

Het verhaal over de vlucht en dood van Sisera (vers 17 e.v.) was al voorbereid in vers 11. De menselijke held van het verhaal is niet alleen een vrouw, maar blijkt zelfs geen 'zuivere' Israëliet te zijn. De Keniet Chobab (Num. 10:29, aangetrouwde familie van Mozes) was met het volk Israël meegetrokken naar het beloofde land. Hier ontmoeten we zijn nakomeling Cheber, die blijkens vers 17 met koning Jabin collaboreerde. Chebers vrouw Jaël heeft haar keus echter gemaakt. Listig biedt ze Sisera een schuilplaats en drinken aan. Vervolgens slaat ze, terwijl de uitgeputte Sisera slaapt, een tentpin door zijn hoofd. Een vernederende manier om te sneuvelen. Vernederend is het ook voor Barak, die jaagt op Sisera. Hij moet echter ontdekken dat de voorzegging van Debora (vers 9: 'de HEER zal Sisera uitleveren aan een vrouw') in vervulling is gegaan. De verzen 23 en 24 vertellen dat aan koning Jabin hiermee een beslissende slag wordt toegebracht. Hoewel er voor de Israëlieten nog werk te doen is, voordat hij echt onschadelijk is gemaakt, is dankzij Gods bevrijdende ingrijpen de wissel voorgoed omgezet. Ook dat is altijd weer een wezenlijk aspect van geloven. Het geloof in Gods bevrijdende ingrijpen maakt ons niet werkloos, het schakelt ons juist in. Maar de beslissende slag is gewonnen door God zelf. Wie daarvan weet, mag dankbaar en actief zijn spoor volgen!

Vers voor vers

- Vs. 2 'koning Jabin van Kanaän, die regeerde in Hasor'. De stad Hasor lag op een strategische plek in het noordelijke bergland van Galilea. In het huidige Israël kun je de opgraving van de stad bezoeken. Het is goed te zien dat dit een sterke vesting was. Op de restanten van de oude muren heeft men ijzeren replica's van strijders en strijdagens gezet. Het maakt enigszins voorstelbaar wat een onderdrukkende macht hier voor de Israëlieten van uitging.
- Vs. 4 'In die tijd was de profetes Debora degene die Israël als rechter leidde'. De naam Debora betekent 'bij'. Dat heeft iets liefs (associatie honing = zoet), maar een bij kan ook flink steken.
- Vs. 17 'Sisera vluchtte te voet naar de tent van Jaël, de vrouw van de Keniet Cheber'. In vers 11 was Jaël nog niet genoemd. Nu komt zij echter voluit in beeld. De naam Jaël betekent 'steenbok'. Daar klinkt iets van koppigheid en vasthoudendheid in door.
- Vs. 19 'Jaël opende een melkzak ...'. Sisera had om water gevraagd, hij krijgt melk. Teken van oosterse gastvrijheid, maar.... Het is allemaal een list. Als je alleen naar die list kijkt, kun je daar wel wat morele vragen bij stellen. Is het niet laf/gemeen wat deze Jaël doet? In het verband van een strijd op leven en dood tegen een machtige en kwellende onderdrukker gelden andere overwegingen. En hoe moet een ongewapende vrouw een geharnaste en getrainde militair anders verslaan?
- 5: 1 'Die dag zongen Debora en Barak, de zoon van Abinoam, dit lied'. Na het verhalende hoofdstuk Rechters 4 volgt in Rechters 5 een lied dat dezelfde gebeurtenissen poëtisch vertolkt. Het lied bevat opvallend veel oud-Hebreeuwse woordvormen, hetgeen aangeeft dat het een zeer oude overlevering betreft. De telkens herhaalde lof aan God benadrukt de belijdenis aangaande de HEER als de grote bevrijder van zijn volk.

Vraag

Denk voor jezelf een na over het geloof van Debora, Barak, en Jaël? Kun je ze begrijpen? Herken je ook iets van je eigen twijfel en vertrouwen?

Auteur: WMB

Liederen

Psalm 98	
Lied 803	(=Gezang 3 LvdK)
Lied 838	(=Gezang 481 LvdK)
Hij alleen	Hemelhoog 437
'k Stel mijn vertrouwen	Hemelhoog 338
Hé, luister mee	Hemelhoog 481
Uw Woord is een lamp voor mijn voet	Hemelhoog 481
Maak een vrolijk geluid voor de Heer	Hemelhoog 608
Van A tot Z	Hemelhoog 621

Auteur: PZ

Iedereen moet helpen

Inleiding

Juf Marielle klapt in haar handen. 'Het is tijd, we gaan buiten spelen!' 'Jaaaaaah', roepen de kinderen 'Joepiiiiie!', roept Tim. Hij rent zo snel hij kan de gang in. Koen, Bas en Luuk rennen joelend achter hem aan. Als ze hun jas willen pakken staat juf ineens voor hen. 'Volgens mij zijn jullie iets vergeten', zegt ze. Ze kijken haar geschrokken aan. 'Wat dan, juf?' Tim weet het ineens. Hij kijkt door het raam de klas in. Daar liggen allemaal spullen op de tafels. De toren in de bouwhoek is omgevallen en de blokken liggen overal op de vloer. Ze moeten nog helpen opruimen. Als iedereen weggaat om te spelen moet juf het alleen doen. Dat duurt héél lang, maar met z'n allen ben je heel snel klaar.

Bijbelverhaal

De mensen van het volk Israël hebben het moeilijk. Al heel lang, al jaren. De koning van Kanaän komt steeds met zijn leger om te vechten. Dat is hun eigen schuld, ze luisteren niet naar God. Het duurt heel lang voor ze dat begrijpen. Als ze snappen dat God alleen maar kan helpen als ze doen wat Hij zegt, gaan ze naar Debora. Zij is een rechter. Als iemand bijvoorbeeld iets heeft gestolen, beslist zij welke straf hij krijgt. In dit verhaal uit de Bijbel is dat niet het enige wat een rechter doet. Debora vertelt de mensen ook wat God tegen haar zegt. Daarom noemen we haar ook een profetes.

God heeft tegen Debora gezegd dat ze Barak een opdracht moet geven. Ze moet tegen hem zeggen dat hij zijn soldaten bij elkaar moet roepen. Barak is de baas van de soldaten. Met het leger soldaten moet hij gaan vechten van God. Weet je tegen wie? Tegen het leger van de koning van Kanaän. Daar is Sisera de baas van. God zal er voor zorgen dat Barak en zijn soldaten gaan winnen. Zodat ze geen last meer hebben van de koning van Kanaän.

Oh oh oh, Barak durft niet zo goed. Hij wil dat Debora meegaat als ze gaan vechten. Hij durft niet helemaal op God te vertrouwen. En echt, dan gaat Debora mee. En als ze winnen, wie is dan de held, Barak of Debora? Zal ik je eens wat vertellen. Allebei niet, het wordt heel iemand anders. Dat is wat God wil, omdat Barak niet op hem vertrouwt. Luister maar hoe het verder gaat.

Het leger van Barak gaat naar de berg Tabor. Daar in de buurt, zien ze aan de overkant van de beek Kison, de soldaten van Sisera. Barak is best bang. Hij kijkt naar Debora, zij vertrouwt op God. Ze weet dat God erbij is. Samen met God kan het kleine leger van Barak winnen. Dan begint het, ze zien dat Sisera met 900 paarden en strijdswagens aan komen rijden. De soldaten van het volk Israël, stormen de berg af. De strijdswagens van Sisera rijden sneller en sneller, totdat ze..... in de beek Kison in de blubber vast blijven zitten. Sisera kijkt geschrokken, wat nu? Ze zullen verder moeten lopen. Alle soldaten van Sisera zijn ook geschrokken. Ze roepen naar elkaar, wat moeten we nu doen? Ze worden bang, springen van de strijdswagens af en rennen door elkaar. Help, hoe moet het nu? Barak ziet wat er gebeurt. Als de soldaten van Sisera zo bang door elkaar lopen kunnen ze makkelijk winnen. Hij geeft zijn leger een teken om te gaan vechten. Dat hoeft niet eens, de soldaten van Sisera rennen hard weg. Barak denkt dan dat hij de held is. Hij heeft niet door dat God voor de overwinning gezorgd heeft. Dat Hij van van het leger van Sisera heeft gewonnen

He, waar is Sisera eigenlijk gebleven? Ah kijk, hij sluipt door de struiken. Hij probeert weg te komen zonder dat iemand hem ziet. Dan kan Barak hem niet gevangen nemen. Na een poosje ziet hij de tent van een vriend. Daar zullen ze hem niet zoeken. Hij ziet Jaël, de vrouw van zijn vriend, voor de tent staan. 'Mag ik me bij jou verstoppen?', vraagt hij. 'Niet tegen Barak zeggen dat ik hier ben.' Dat mag van Jaël, maar er is iets wat Sisera niet weet. Ze wil geen vriend zijn van Sisera. Jaël kiest voor het volk Israël, daar wil ze bij horen.

Ze zorgt voor een slaapplek in de tent. Sisera krijgt wat van haar te drinken. Dan, als hij in slaap gevallen is, gaat ze voorzichtig naar hem toe. Ze maakt hem dood. Zo zorgt God er voor dat niet de stoere baas van het leger Barak het van Sisera wint. Nee, Jaël, een gewone vrouw, heeft er voor gezorgd dat Sisera verloren heeft. Zij wordt de held in dit verhaal.

Toch kon ze dit niet doen als er niet heel veel anderen ook al iets gedaan hadden. Met de hulp van God konden Debora, Barak en de soldaten winnen van Sisera en zijn leger. Samen ben je sterk.

Auteur: TD

God redt Israël met zijn knechten

Een overzichtelijk geografisch kaartje is een goede hulp bij het begrijpen van de komende verhalen uit het boek Rechters. De situaties spelen zich op diverse locaties af. Bovengenoemd kaartje helpt de kinderen bij het hoe en wat in de geschiedenissen. Leg de bijbel bij bovengenoemd hoofdstuk open in de kring.

Inleiding

In ons dorp staat een bedrijf. Het gaat er goed. De baas of liever, de directeur doet niet alles zelf. Er is een secretaresse die zorgt voor de post, de telefoon, de binnengekomen mails en de agenda. Iemand anders op het kantoor zorgt voor de rekeningen. Op een andere afdeling bedienen en controleren technici de machines. Ze zorgen dat er niks misgaat. Zo gebeurt binnen het bedrijf alles dat nodig is om een goed product te maken. Weer anderen zorgen dat de producten vervoerd worden in vrachtwagens. Veel mensen zorgen samen voor wat nodig is om het bedrijf goed te laten draaien. De directeur is degene die aangeeft hoe in het bedrijf gewerkt wordt. Wat hij daarvoor belangrijk vindt, laat hij zijn mensen weten. Daarna doet elk zijn deel en neemt iedereen verantwoordelijkheid voor een eigen stukje werk. Alleen zo kan het bedrijf goed blijven draaien.

Zo ongeveer gaat het ook op jullie school. Ook daar is samendoen belangrijk.

Waarom ik je dit vertel? Vandaag gaat het over een geschiedenis uit de begintijd van het volk Israël in het beloofde land Kanaän. In het leven daar kwam het ook aan op samen doen onder leiding van Degene die wist hoe het moest gaan. Ik ga erover vertellen

Bijbelverhaal

Weten jullie nog van Jozua? Als jonge man was hij de assistent van Mozes. Later was hij de man die het volk van vader Jakob, de Israëlieten, naar het door God beloofde land bracht. Jozua werd oud en is gestorven. Het volk woont nu in dat beloofde land. Kijk maar naar het landkaartje uit die tijd. Het land is verdeeld onder het volk en daar leven de gezinnen van Israël. Er zijn geen mensen meer die zich de lange reis vanuit Egypte hier naartoe herinneren. Veel mensen herinneren zich zelfs de God die hen hier bracht niet meer. De meisjes van Israël werden verliefd op de jongens uit Kanaän. Ze trouwden met elkaar en hun kinderen maakten kennis met andere goden dan de levende God van Israël. Zo was het niet bedoeld. In deze geschiedenis probeert een buurvolk de baas te worden over de Israëlieten en het lijkt erop dat God dat laat gebeuren. Wie roept nog: 'Here God in de hemel, help ons!' Niemand toch?

De Israëlieten zijn eraan gewend geraakt hulp te vragen aan godsbeelden met de namen Baäl en Asjera.

In het noorden ligt de sterke stad Hasor. In die stad is koning Jabin van Kanaän de baas. Hij heeft een stoere generaal die Sisera heet. Al 20 jaar is Jabin de baas over het noorden waar ook Israëlieten wonen. Wie kan hen van deze dictator bevrijden? Dan herinneren een paar

mensen van Israël zich de verhalen van vroeger, die hun opa's en oma's vertelden. Door die verhalen komt ook de naam van de God die daarbij was, weer boven. 'We moeten Hém om hulp vragen!', zeggen ze tegen elkaar en dat doen ze. 'HEER, wij zijn uw volk, wilt U ons van deze baas spelende koning en zijn leger bevrijden?' Met elkaar roepen en bidden ze tot God. Maar... zal Die naar hen luisteren?

Kilometers verderop, in het berglandschap van het dorp Betel, zit een vrouw onder een palmboom. Ze is in gesprek met Israëlieten die een meningsverschil of conflict hebben met anderen. Zij vertellen haar hun verhaal. Ze heet Debora. Deze vrouw van Lappidot is niet zomaar iemand. Zij gelooft met haar hele hart in de God van haar volk. Ze kent Hem en leeft met Hem. Daarom kan zij anderen wijze raad en advies geven hoe recht kan worden gedaan. Op een dag laat Debora Barak bij zich komen. Ze heeft een boodschap van de HEER: 'Luister Barak, de God van Israël wil dat jij met 10.000 mannen uit het noordelijk gebied van de stammen Naftali en Zebulon optrekt naar de berg Tabor. God zelf zal ervoor zorgen dat de strijders van koning Jabin met hun 900 ijzeren strijdswagens zich verzamelen in het Kisondal aan de voet van die berg. Die strijd zal Israël winnen, Barak!' Barak luistert aandachtig. Hij is een stoere Israëliet maar deze boodschap vindt hij best spannend. 'Oké Debora, ik zal gaan maar alleen als jij meegaat.' 'Goed', zegt ze, 'maar luister: de strijders van Jabin en Sisera zullen verliezen, maar jij zult niet de held van deze oorlog worden, Barak! Het is een vrouw die generaal Sisera zal uitschakelen. Vergeet dat niet. Ga nu je strijders bij elkaar roepen. Ik zal jullie volgen.'

Zie je daar die tenten staan? Daar wonen Cheber met zijn vrouw Jaël. Cheber gaat niet met Barak naar de berg Tabor. Hij is bevriend met koning Jabin. Als generaal Sisera hoort dat Barak zich met een groot leger op de berg Tabor heeft verzameld, geeft hij de paardenmenners van zijn 900 ijzeren strijdswagens de opdracht naar het dal van de beek Kison te gaan. 'Hup Barak!', roept Debora als ze beneden in het dal de wagens en soldaten van Sisera ziet komen. 'Vooruit Barak, val de vijand aan. De HEER zal jullie helpen!' Baraks mannen stormen de berg af en vallen aan. Intussen merken de paardenmenners dat de grond in het dal bij de beek erg modderig is. Daardoor kunnen ze geen snelheid maken met hun wagens en hebben ze grote moeite hun wagens te besturen. Daarbij lukt het de boogschutters op de wagens niet goed om hun pijlen richten. Door die spanning raken Sisera's strijders in paniek. Baraks soldaten maken daar gebruik van en schakelen alle tegenstanders uit door hen te doden of het land uit te jagen. Maar...waar is generaal Sisera eigenlijk, nu zijn soldaten worden aangevallen?

Generaal Sisera zag alles gebeuren en wist meteen dat het fout ging. Daarom vlucht hij weg uit de strijd in het Kisondal.

Hij kijkt steeds achterom of iemand hem volgt en maakt zich zo snel mogelijk uit de voeten. 'Gelukkig, daar zijn de tenten van vriend Cheber al. Daar kan hij vast onderduiken. Hijgend van het harde rennen, komt hij bij Chebers vrouw Jaël aan. Zij begrijpt meteen wat er aan de hand is en zegt vriendelijk: 'Kom binnen generaal, wees niet bang, hier is het veilig.' Ze maakt plaats in haar tent, zodat Sisera op adem kan komen. Als hij uitgeput op de grond ligt, legt ze een deken over hem heen. Niemand weet dat de generaal hier is. Ze geeft hem een kom verse melk zodat hij weer op krachten kan komen. 'Ik wil hier even uitrusten, maar vertel alsjeblieft niemand dat ik hier ben,' zegt hij. 'Natuurlijk niet', belooft ze. Zodra ze merkt dat hij diep in slaap is, zoekt Jaël achter haar tent naar gereedschap. Ze loopt naar binnen en aarzelt niet. Met één klap op zijn hoofd, schakelt ze de tegenstander van Israël uit. Hij zal nooit meer wakker worden. Als ze hoort dat Barak en zijn mannen in de buurt zijn, loopt ze rustig naar hen toe: 'Ik weet wie jullie zoeken. Kijk daar ligt hij.' Het is duidelijk dat het leger en de generaal van koning Jabin de strijd verloren hebben.

Zodra Debora en Barak zich met hun overgebleven strijders verzamelen begint Debora te zingen. Het is een lied dat op dat moment in haar hoofd en hart geboren wordt. En luister eens, Barak zingt met haar mee;
Wij zingen voor de HEER, onze God. Hij hielp ons in deze strijd
Hij, onze God, is de Machtige van Israël...

Zing met elkaar een afsluitend lied.

Lied 438 uit OTH 2009 past bijvoorbeeld als loflied bij wat Debora en Barak zongen; Laat ons met elkander, zingen, prijzen, loven de Heer.

Opwekking nr. 469:1; Als God zijn stem doet horen in Israël

Dit couplet, het refrein en de melodie passen prachtig bij deze geschiedenis.

Om na te praten

- Weet je nog van de directeur en iedereen die in het bedrijf met hem meewerkte door een eigen stukje werk te doen....
Hoe past dat voorbeeld bij dit verhaal denk je?
- Wie heeft de hoofdrol in deze geschiedenis? Welke rol kreeg Debora? Welke rollen waren er nog meer? Wat was het gevolg van dit samen doen?
- God is en blijft dezelfde, staat in de Bijbel opgeschreven. Zullen we daar de Here God voor danken? Door deze verhalen laat Hij zien dat Hij trouw blijft aan mensen en hen wil helpen op de weg door het leven.

Auteur: JHP

In dienst van God

Inleiding

Vroeger, als je muziek wilde luisteren, dan zette je een LP op. LP betekent 'langspeelplaat'. Zo'n LP, dat was een grote zwarte cirkel, met allemaal heel kleine groefjes erin. Die LP legde je op de platenspeler, dan zette je een handel met een heel dunne naald eraan, op die LP. Heel voorzichtig, precies in zo'n groefje. De LP ging draaien, en je hoorde de muziek.

Maar soms, als er een kras op die LP zat, bleef de naald in één en hetzelfde groefje hangen. Je hoorde dan steeds hetzelfde, bijvoorbeeld één regel uit een liedje, die maar bleef herhalen.

Bijbelverhaal

Als je het boek Rechters in de Bijbel leest, krijg je som het gevoel alsof 'de plaat blijft hangen'. Hetzelfde zinnetje komt steeds maar terug, elk hoofdstuk weer. Blader maar eens door het boek Rechters heen. Dan zul je het zien. Wat daar dan steeds staat? Nou, zo ongeveer dit: Weer deden de Israëlieten wat slecht is in de ogen van de HEER. De HEER stuurde een vijandige koning met zijn leger naar het volk Israël. Israël leed onder die vijandige overheersing. Daarom riepen ze de HEER te hulp.

Stel je voor, je bent aan het voetballen. Per ongeluk schiet je de bal in de sloot. Je vraagt je vader om je te helpen, de bal uit het water te halen. Kort daarna ligt de bal weer in de sloot. En nóg een keer. Je vader wil vast wel helpen, ook de tweede keer, en de derde keer misschien ook nog wel. Maar er komt een moment dat hij zegt: 'Hoor eens, nu wist je toch wel dat je niet die kant op moest schoppen. Nu zoek je het zelf maar uit.' Eigenlijk gaat het zo ook met het volk Israël. Ze doen slechte, zondige dingen. Als straf stuurt God een vijandelijk leger op hen af. En het volk bidt God om redding. En elke keer weer geeft God een rechter, een leider aan het volk, die in dienst van God het volk naar de bevrijding leidt.

'In dienst van God', zei ik. Van wie zou je dat nu zeggen, dat hij in dienst van God is? Ja, de dominee, natuurlijk! Maar weet je dat God eigenlijk iedereen voor zijn werk wil gebruiken? Ook heel gewone mensen? Dat deed hij ook al in de tijd van de rechters. Zij waren echt niet de enigen, die God gebruikte om zijn volk weer te bevrijden. Ook heel gewone mensen, die helemaal niet het gevoel hadden dat ze 'in dienst van God' waren, gebruikte hij. Luister maar.

Koning Jabin van Kanaän heerst al twintig jaar lang over het volk Israël. En het is niet zomaar een koning. Nee, hij is héél sterk; hij heeft een onverschrokken legeraanvoerder, die Sisera heet. En hij heeft wel negenhonderd ijzeren strijdwagens!

Na twintig jaar overheersing roept het volk Israël de HEER te hulp. Eindelijk. Op dat moment is een vrouw, Debora, rechter over Israël. Zij leidt het volk. En ze is niet alleen rechter, maar ook profetes.

Je zou kunnen zeggen: ze is niet alleen de politiek leider, de minister-president, maar ook de geestelijk leider, de leider van de kerk. Op een dag roept Debora iemand bij zich: Barak. Zij stelt Barak aan als hoofd van het leger. 'In naam van God: vorm een leger en trek op naar Tabor', zegt ze. 'Daar zal legeraanvoerder Sisera van Kanaän tegen je ten strijde trekken. God zal hem aan je uitleveren.'

Barak schrikt. Het is een gevaarlijke opdracht. Moet hij strijd gaan leveren? 'Ik doe het, maar alleen als u, Debora, met ons meegaat', zegt hij. 'Goed', zegt Debora, 'ik ga mee. U zult niet de eer hebben van deze veldtocht, maar een vrouw. God zal een vrouw gebruiken om Sisera, de legeraanvoerder, uit te schakelen.'

In de buurt van het slagveld heeft een nomadenfamilie de tenten opgeslagen. Ze wonen daar.

Op de dag van de strijd spoort Debora Barak aan om te gaan vechten. 'De HEER zal vandaag Sisera aan u uitleveren. De HEER zal voor u uit gaan', zegt ze. Dan trekt Barak met zijn leger naar het slagveld, Sisera met zijn machtige leger tegemoet.

God laat zien hoe machtig Hij is. Nog voor er is gevochten, zorgt Hij dat er paniek en verwarring uitbreekt in het leger van Sisera. Van een geordend leger is niets over. Barak hoeft niet aan te vallen, hij hoeft dat verwarde leger in paniek alleen maar te achtervolgen. Zo doodt hij alle soldaten.

Intussen is de legerleider, Sisera, nergens meer te bekennen. Hij voelde zich sterk en machtig met zijn grote leger. Maar als hij ziet dat zijn soldaten in paniek op de vlucht slaan, wordt ook Sisera bang. Snel maakt hij zich uit de voeten. Daar, in de verte, ziet hij tenten staan. Daar moet hij naartoe! Sisera vlucht naar de tenten van de nomadenfamilie.

Jaël, de vrouw van de familie, zit voor haar tent. Ze ziet Sisera aankomen, en ontvangt hem vriendelijk. Ze ziet wel dat hij op de vlucht is. 'Kom binnen, kom binnen, wees niet bang', zegt ze. Jaël laat Sisera de tent binnengaan, geeft hem wat te drinken en verstopt hem onder een deken. 'Ga voor de tent staan', zegt Sisera. 'En als iemand je vraagt of er iemand in de tent is, moet je zeggen dat je niemand hebt gezien!'

Sisera valt in de tent uitgeput in slaap. Op dat moment grijpt Jaël haar kans. Ze sluipt zachtjes de tent binnen, en doodt Sisera.

Even later komt Barak, de legerleider van de Israëlieten, langs de tenten. Hij is op zoek naar Sisera. 'Kom maar binnen', zegt Jaël, 'de man die je zoekt is in de tent.' Binnengekomen ziet Barak de dode Sisera liggen. Het leger van Kanaän is verslagen.

Wie was hier nu in dit verhaal in dienst van God? Debora, zul je misschien als eerste zeggen. Zij was toch de rechter, door God aangesteld, en zelfs ook een profetes van God. Dat klopt.

Maar Debora roept vervolgens Barak bij zich. God roept hem, om aan het hoofd van het leger te staan. Barak moet op God vertrouwen en de strijd aangaan met Sisera.

Maar de vrouw, die namens God uiteindelijk voor de overwinning zorgt, is Jaël. Het leek een heel 'toevallig' zinnenetje in dit verhaal: 'In de buurt van het slagveld had een nomadenfamilie de tenten opgeslagen.' Lekker belangrijk, dacht je misschien. Maar juist één van die mensen, die 'toevallig' in de buurt leken te zijn, krijgt de hoofdrol in dit verhaal. Jaël doodt Sisera. God gebruikt haar om zijn volk Israël te bevrijden.

Zo kan God iedereen gebruiken voor het werk in zijn Koninkrijk. Als je het helemaal niet verwacht. Soms ook, als je het misschien helemaal niet in de gaten hebt. Als jij bijvoorbeeld gewoon iemand wil helpen, die hulp nodig heeft. Maar juist dan, kan het zijn dat je in dienst van God bent, dat Hij jou gebruikt voor zijn werk.

Ben jij beschikbaar? Sta jij klaar? God wil ook van jou, zijn dienaar maken!

Auteur: MvdB